Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

9. června 2022 *

„Řízení o předběžné otázce – Občanství Unie – Státní příslušník Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, který pobývá v členském státě – Článek 9 SEU – Články 20 a 22 SFEU – Právo volit a být volen v obecních volbách v členském státě bydliště – Článek 50 SEU – Dohoda o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii – Důsledky vystoupení členského státu z Unie – Vyškrtnutí ze seznamu voličů v členském státě bydliště – Články 39 a 40 Listiny základních práv Evropské unie – Platnost rozhodnutí (EU) 2020/135“

Ve věci C-673/20,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím tribunal judiciaire d'Auch (soud v Auch, Francie) ze dne 17. listopadu 2020, došlým Soudnímu dvoru dne 9. prosince 2020, v řízení

EP

proti

Préfet du Gers,

Institut national de la statistique et des études économiques (INSEE),

za přítomnosti:

Maire de Thoux,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda, L. Bay Larsen, místopředseda, K. Jürimäe, C. Lycourgos, E. Regan, S. Rodin, N. Jääskinen (zpravodaj), I. Ziemele a J. Passer, předsedové senátu, F. Biltgen, P. G. Xuereb, N. Piçarra, L. S. Rossi, N. Wahl a D. Gratsias, soudci,

generální advokát: A. M. Collins,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

* Jednací jazyk: francouzština.

s ohledem na vyjádření předložená:

– za EP J. Fouchetem a J.-N. Caubet-Hilloutouem, advokáty,

– za francouzskou vládu A.-L. Desjonquères, jakož i D. Duboisem a T. Stéhelinem, jako zmocněnci,

– za rumunskou vládu E. Gane a A. Wellman, jako zmocněnkyněmi,

– za Radu Evropské unie J. Ciantar, jakož i R. Meyerem a M. Bauerem, jako zmocněnci,

– za Evropskou komisi E. Montaguti, jakož i H. Krämerem, C. Giolitem a A. Spinou, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 24. února 2022,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 50 SEU, článků 18, 20 a 21 SFEU, článků 39 a 40 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), článků 2, 3, 10, 12 a 127 Dohody o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii (Úř. věst. 2020, L 29, s. 7), která byla přijata dne 17. října 2019 a vstoupila v platnost dne 1. února 2020 (dále jen „dohoda o vystoupení“), jakož i platnosti této dohody.

2 Tato žádost byla podána ve sporu mezi EP, státní příslušnicí Spojeného království, která má od roku 1984 bydliště ve Francii, a préfet du Gers (Francie) a Institut national de la statistique et des études économiques (INSEE, Francie), jehož předmětem je vyškrtnutí EP ze seznamu voličů ve Francii a odmítnutí jejího opětovného zápisu do dotčeného zvláštního seznamu voličů.

Právní rámec

Unijní právo

Smlouva o EU a Smlouva o FEU

3 Článek 9 SEU stanoví:

„[...] Občanem Unie je každá osoba, která má státní příslušnost členského státu. Občanství Unie doplňuje občanství členského státu, nenahrazuje je.“

4 Článek 50 SEU stanoví:

„1. Každý členský stát se v souladu se svými ústavními předpisy může rozhodnout z Unie vystoupit.

2. Členský stát, který se rozhodne vystoupit, oznámí svůj záměr Evropské radě. S ohledem na pokyny Evropské rady Unie sjedná a uzavře s tímto státem dohodu o podmínkách jeho vystoupení, s přihlédnutím k rámci jeho budoucích vztahů s Unií. Tato dohoda se sjednává v souladu s čl. 218 odst. 3 [SFEU]. Jménem Unie ji uzavře Rada [Evropské unie], která rozhoduje kvalifikovanou většinou po obdržení souhlasu Evropského parlamentu.

3. Smlouvy přestávají být pro dotyčný stát použitelné dnem vstupu dohody o vystoupení v platnost, nebo nedojde-li k tomu, dva roky po oznámení podle odstavce 2, nerozhodne-li Evropská rada jednomyslně po dohodě s dotyčným členským státem o prodloužení této lhůty.

[...]“

5 Článek 18 první pododstavec SFEU stanoví:

„V rámci použití Smluv, aniž jsou dotčena jejich zvláštní ustanovení, je zakázána jakákoli diskriminace na základě státní příslušnosti.“

6 Článek 20 SFEU stanoví:

„1. Zavádí se občanství Unie. Každá osoba, která má státní příslušnost členského státu, je občanem Unie. Občanství Unie doplňuje občanství členského státu, nenahrazuje je.

2. Občané Unie mají práva a povinnosti stanovené Smlouvami. Mají mimo jiné:

[...]

b) právo volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu a v obecních volbách v členském státě, v němž mají bydliště, za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu“.

7 Článek 21 odst. 1 SFEU stanoví:

„Každý občan Unie má právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států s výhradou omezení a podmínek stanovených ve Smlouvách a v opatřeních přijatých k jejich provedení.“

8 Článek 22 SFEU stanoví:

„1. Každý občan Unie mající bydliště v členském státě, jehož není státním příslušníkem, má právo volit a být volen v obecních volbách v členském státě, v němž má bydliště, za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu. [...]

2. [...] [M]á každý občan Unie mající bydliště v členském státě, jehož není státním příslušníkem, právo volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu v členském státě, v němž má bydliště, za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu. [...]“

Listina

9 Článek 39 Listiny, nadepsaný „Právo volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu“, v odstavci 1 stanoví:

„Každý občan Unie má právo volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu v členském státě, v němž má bydliště, za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu.“

10 Článek 40 Listiny, nadepsaný „Právo volit a být volen v obecních volbách“, stanoví:

„Každý občan Unie má právo volit a být volen v obecních volbách v členském státě, v němž má bydliště, za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu.“

Dohoda o vystoupení

11 Dohoda o vystoupení byla schválena jménem Unie a Evropského společenství pro atomovou energii (ESAE) rozhodnutím Rady (EU) 2020/135 ze dne 30. ledna 2020 (Úř. věst. 2020, L 29, s. 1).

12 Čtvrtý, šestý a osmý pododstavec preambule této dohody stanoví:

„Připomínajíce, že podle článku 50 [SEU] ve spojení s článkem 106a [AE] a s výhradou ujednání stanovených v této dohodě se právo Unie a Euratomu v celém rozsahu přestane na Spojené království uplatňovat ode dne vstupu této dohody v platnost,

[...]

Uznávajíce, že je nutné poskytnout občanům Unie a státním příslušníkům Spojeného království a rovněž jejich rodinným příslušníkům reciproční ochranu v případech, kdy využili právo na volný pohyb před datem stanoveným v této dohodě, a zajistit, aby jejich práva podle této dohody byla vymahatelná a založená na zásadě nediskriminace; uznávajíce rovněž, že by měla být chráněna práva vyplývající z dob pojištění pro účely sociálního zabezpečení,

[...]

Berouce v úvahu, že je v zájmu Unie i Spojeného království stanovit přechodné nebo prováděcí období, během kterého by se – bez ohledu na veškeré důsledky vystoupení Spojeného království z Unie, pokud jde o zapojení Spojeného království v orgánech, institucích a jiných subjektech Unie a zejména skončení mandátů všech členů orgánů, institucí a jiných subjektů Unie jmenovaných nebo zvolených v souvislosti s členstvím Spojeného království v Unii v den vstupu této dohody v platnost – právo Unie, včetně mezinárodních dohod, mělo uplatňovat na Spojené království a ve Spojeném království a obecně se stejnými účinky na členské státy, aby se předešlo narušení v období, během kterého se bude jednat o dohodě (dohodách) o budoucím vztahu.“

13 Část první uvedené dohody, nadepsaná „Společná ustanovení“, obsahuje články 1 až 8 této dohody. Článek 2 písm. c) až e) téže dohody stanoví:

„Pro účely této dohody se rozumí:

[...]

c) ‚občanem Unie' každá osoba, která má státní příslušnost členského státu;

d) ‚státním příslušníkem Spojeného království' státní příslušník Spojeného království, jak je vymezen v novém prohlášení vlády Spojeného království Velké Británie a Severního Irska ze dne 31. prosince 1982 v definici pojmu ‚státní příslušníci' […] a v prohlášení č. 63 připojeném k závěrečnému aktu z mezivládní konference, která přijala Lisabonskou smlouvu […];

e) ‚přechodným obdobím' období stanovené v článku 126".

14 Část druhá dohody o vystoupení, nadepsaná „Práva občanů", se skládá z článků 9 až 39 této dohody. Článek 9 písm. c) a d) této dohody stanoví:

„Pro účely této části, a aniž je dotčena hlava III se rozumí:

[…]

c) ‚hostitelským státem':
   i) pokud jde o občany Unie a jejich rodinné příslušníky, Spojené království, pokud využívali své právo na pobyt ve Spojeném království v souladu s právem Unie před koncem přechodného období a dále v něm pobývají i po jeho skončení;
   ii) pokud jde o státní příslušníky Spojeného království a jejich rodinné příslušníky, členský stát, v němž využívali své právo na pobyt v souladu s právem Unie před koncem přechodného období a dále v něm pobývají i po jeho skončení;

d) ‚státem výkonu práce':
   i) pokud jde o občany Unie, Spojené království, pokud vykonávali ve Spojeném království hospodářskou činnost jako přeshraniční pracovníci před koncem přechodného období a pokračují v této činnosti i po jeho skončení;
   ii) pokud jde o státní příslušníky Spojeného království, členský stát, v němž vykonávali hospodářskou činnost jako přeshraniční pracovníci před koncem přechodného období a pokračují v této činnosti i po jeho skončení."

15 Článek 10 uvedené dohody, nadepsaný „Osobní působnost", stanoví:

„1. Aniž je dotčena hlava III, vztahuje se tato část na tyto osoby:

a) občany Unie, kteří využívali své právo na pobyt ve Spojeném království v souladu s právem Unie před koncem přechodného období a dále ve Spojeném království pobývají i po skončení přechodného období;

b) státní příslušníky Spojeného království, kteří využívali své právo na pobyt v některém členském státě v souladu s právem Unie před koncem přechodného období a dále v tomto členském státě pobývají i po skončení přechodného období;

[…]"

16 Článek 12 dohody o vystoupení, nadepsaný „Zákaz diskriminace“, stanoví:

„V rámci působnosti této části, a aniž jsou dotčena jakákoli zvláštní ustanovení v ní obsažená, je v hostitelském státě a státě výkonu práce zakázána diskriminace na základě státní příslušnosti ve smyslu čl. 18 prvního pododstavce [SFEU], pokud jde o osoby uvedené v článku 10 této dohody.“

17 Články 13 až 39 této dohody obsahují ustanovení, která upřesňují obsah práv, která požívají osoby uvedené v části druhé uvedené dohody.

18 Článek 126 téže dohody, nadepsaný „Přechodné období“, stanoví:

„Stanoví se přechodné období nebo období provádění, které začíná dnem vstupu této dohody v platnost a končí dnem 31. prosince 2020.“

19 Článek 127 dohody o vystoupení, nadepsaný „Rozsah působnosti přechodného období“, stanoví:

„1. Není-li v této dohodě stanoveno jinak, v přechodném období se na Spojené království a ve Spojeném království použije právo Unie.

V průběhu přechodného období se však na Spojené království a ve Spojeném království nepoužijí tato ustanovení Smluv a aktů přijatých orgány, institucemi a jinými subjekty Unie:

[...]

b) ustanovení čl. 11 odst. 4 [SEU], čl. 20 odst. 2 písm. b), článku 22 a čl. 24 prvního pododstavce [SFEU], článků 39 a 40 [Listiny] a akty přijaté na základě těchto ustanovení.

[...]

6. Není-li v této dohodě stanoveno jinak, během přechodného období se má za to, že jakýkoli odkaz na členské státy obsažený v právu Unie použitelném podle odstavce 1, včetně práva Unie prováděného a používaného členskými státy, zahrnuje i Spojené království.“

20 Podle článku 185 této dohody tato dohoda vstoupila v platnost dne 1. února 2020. Ze čtvrtého pododstavce tohoto článku mimoto vyplývá, že část druhá uvedené dohody se použije od konce přechodného období.

Francouzské právo

21 Článek 88-3 Constitution (Ústava) ze dne 4. října 1958, ve znění loi constitutionnelle n° 93-952 (ústavní zákon č. 93-952) ze dne 27. července 1993 (JORF ze dne 28. července 1993, s. 10600), stanoví:

„S výhradou vzájemnosti a v souladu s úpravou stanovenou ve [Smlouvě o EU] může být právo volit a být volen v obecních volbách přiznáno pouze občanům Unie s bydlištěm ve Francii. [...]“

22 Článek LO 227-1 code électoral (volební zákon), ve znění loi organique n° 98-404 du 25 mai 1998 déterminant les conditions d’application de l’article 88-3 de la Constitution relatif à l’exercice par les citoyens de l’Union européenne résidant en France, autres que les ressortissants français, du droit de vote et d’éligibilité aux élections municipales, et portant transposition de la directive

94/80/CE du 19 décembre 1994 (JORF ze dne 26. května 1998, s. 7975; organický zákon č. 98-404 ze dne 25. května 1998 o podmínkách použití článku 88-3 Ústavy týkajícího se výkonu práva občanů Evropské unie s bydlištěm ve Francii, kteří nejsou francouzskými státními příslušníky, volit a být volen v obecních volbách a o provedení směrnice 94/80/ES ze dne 19. prosince 1994), stanoví:

„Občané Evropské unie s bydlištěm ve Francii, kteří nejsou francouzskými občany, se mohou účastnit voleb do obecních rad za stejných podmínek jako francouzští voliči, s výhradou ustanovení tohoto oddílu.

Osoby uvedené v prvním pododstavci se považují za osoby s bydlištěm ve Francii, pokud mají ve Francii skutečné bydliště nebo pokud je jejich pobyt nepřetržitý.

[...]“

23 Článek LO 227-2 volebního zákona stanoví:

„Aby mohly osoby uvedené v článku LO 227-1 vykonávat volební právo, musí být na základě své žádosti zapsány do zvláštního seznamu voličů.

O zápis do seznamu voličů mohou požádat, pokud mají ve státě původu volební právo a pokud splňují zákonné podmínky, s výjimkou francouzské státní příslušnosti, pro to, aby mohli být voliči a mohli být zapsáni do seznamu voličů ve Francii.“

24 Na základě čl. L 16 odst. 3 druhého pododstavce volebního zákona INSEE odpovídá za vyškrtnutí jmen voličů, kteří zemřeli, a voličů, kteří již nejsou oprávněni volit, ze seznamu voličů.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

25 EP, státní příslušnice Spojeného království, pobývá ve Francii od roku 1984 a je provdána za francouzského občana. Nepožádala o francouzské státní občanství ani jej nezískala.

26 Po vstupu dohody o vystoupení v platnost dne 1. února 2020 byla EP s účinností k tomuto datu vyškrtnuta ze seznamu voličů ve Francii. Nemohla se tudíž účastnit obecních voleb, které proběhly dne 15. března 2020.

27 Dne 6. října 2020 podala EP žádost s cílem dosáhnout jejího opětovného zápisu do zvláštního seznamu voličů pro občany Unie, kteří nejsou francouzskými státními příslušníky.

28 Rozhodnutím ze dne 7. října 2020 starosta obce Thoux (Francie) tuto žádost zamítl.

29 Dne 9. listopadu 2020 podala EP k předkládajícímu soudu žalobu proti tomuto rozhodnutí.

30 Před tímto soudem EP zdůrazňuje, že již nemá právo volit a být volena ve Spojeném království, a to z důvodu právního předpisu Spojeného království, podle kterého státní příslušník tohoto státu, který pobývá v zahraničí více než 15 let, pozbývá právo účastnit se voleb v uvedeném státě (dále jen „pravidlo 15 let“).

31 EP se tedy nacházela v odlišné situaci, než byla situace, u které Cour de cassation (Kasační soud, Francie) rozhodl, že ztráta občanství Unie nepřiměřeně nezasahuje do občanských a politických práv dotyčné osoby, jelikož dotyčná osoba mohla volit v rámci referenda o vystoupení Spojeného království z Unie a v rámci parlamentních voleb pořádaných v tomto státě v roce 2019. Tak tomu však v případě EP není.

32 Podle názoru EP nemůže být ztráta statusu občana Unie, zakotveného v článku 20 SFEU, automatickým důsledkem vystoupením Spojeného království z Unie. Dodává, že tato ztráta porušuje zásady právní jistoty a proporcionality a že rovněž zakládá diskriminaci mezi občany Unie, jakož i porušení její svobody pohybu.

33 Starosta obce Thoux připomíná, že použitelné vnitrostátní předpisy neumožňují zápis EP do seznamu voličů.

34 Préfet Gers navrhuje, aby byla žaloba zamítnuta. Zejména se domnívá, že vystoupení Spojeného království z Unie dne 1. února 2020 vedlo k pozbytí práva státních příslušníků tohoto státu volit a být volen v obecních a evropských volbách pořádaných ve Francii, a v důsledku toho k vyškrtnutí, z úřední povinnosti ze strany INSEE, státních příslušníků Spojeného království, jako je EP, kteří nemají rovněž francouzskou státní příslušnost, ze zvláštních seznamů voličů.

35 Předkládající soud zdůrazňuje, že EP je zcela zbavena práva volit, jelikož nemůže volit ve volbách ve Spojeném království z důvodu pravidla 15 let a na základě ustanovení článku 127 dohody o vystoupení rovněž pozbyla práva volit ve volbách do Evropského parlamentu i v obecních volbách ve Francii.

36 Uvedený soud má za to, že uplatnění ustanovení této dohody vůči EP nepřiměřeně zasahuje do jejího základního práva volit.

37 Za těchto podmínek se tribunal judiciaire d'Auch (soud v Auch, Francie) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být článek 50 [SEU] a dohoda o vystoupení vykládány v tom smyslu, že v jejich důsledku pozbývají evropského občanství státní příslušníci [Spojeného království], kteří před uplynutím přechodného období využili práva volného pohybu a svobody usazování na území jiného členského státu, zejména ti, kteří pobývají na území jiného členského státu již více než patnáct let a vztahuje se na ně zákon [Spojeného království] zvaný (pravidlo 15 let), a tím jsou zbaveni veškerých volebních práv?

2) V případě kladné odpovědi, je třeba z článků 2, 3, 10, 12 a 127 dohody o vystoupení a bodu 6 její preambule ve spojení s články 18, 20 a 21 [SFEU] vyvodit, že těmto státním příslušníkům [Spojeného království] umožňují, aby si bez výjimky zachovali práva na evropské občanství, kterých požívali před vystoupením jejich státu z Evropské unie?

3) V případě záporné odpovědi na druhou otázku, není dohoda o vystoupení částečně neplatná v rozsahu, v němž porušuje zásady tvořící identitu Evropské unie, zejména pak články 18, 20 a 21 [SFEU], ale také články 39 a 40 [Listiny], a neporušuje zásadu proporcionality, jelikož neobsahuje ustanovení, které by státním příslušníkům [Spojeného království] umožňovalo, aby si bez výjimky zachovali tato práva?

4) Není každopádně čl. 127 odst. 1 písm. b) dohody o vystoupení částečně neplatný v rozsahu, v němž porušuje články 18, 20 a 21 [SFEU], ale také články 39 a 40 [Listiny], protože občany Unie, kteří využili práva volného pohybu a svobody usazování na území Spojeného království, zbavuje práva volit a být volen v obecních volbách v tomto státě, a pokud Tribunál a Soudní dvůr zastávají stejný výklad jako francouzská Conseil d'État (Státní rada), nevztahuje se toto porušení na státní příslušníky Spojeného království, kteří využívají právo volného pohybu a svobodu usazování na území jiného členského státu již více než 15 let a vztahuje se na ně (pravidlo 15 let), a tím jsou zbaveni veškerých volebních práv?"

K návrhu na znovuotevření ústní části řízení

38 Podáním došlým kanceláři Soudního dvora dne 15. dubna 2022 podala EP návrh na základě článku 83 jednacího řádu Soudního dvora na znovuotevření ústní části řízení.

39 Na podporu svého návrhu EP uvedla okolnost, že Conseil d'État (Státní rada, Francie) vydala dne 22. března 2022 rozsudek, ve kterém rozhodla v podobné věci, jako je věc v původním řízení, aniž vyčkala na vydání rozsudku Soudního dvora v této posledně uvedené věci, ohledně důsledků vystoupení Spojeného království z Unie na postavení státních příslušníků Spojeného království s bydlištěm ve Francii s ohledem na unijní právní předpisy týkající se občanství. Rovněž uvedla, že nesouhlasí se stanoviskem generálního advokáta předneseným dne 24. února 2022, ve kterém mimoto chyběla reakce na některé z jejich argumentů.

40 V tomto ohledu je třeba jednak připomenout, že Statut Soudního dvora Evropské unie ani jeho jednací řád neumožňují zúčastněným uvedeným v článku 23 tohoto statutu předložit vyjádření v reakci na stanovisko přednesené generálním advokátem (rozsudek ze dne 16. listopadu 2021, Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim a další, C-748/19 až C-754/19, EU:C:2021:931, bod 30 a citovaná judikatura).

41 Kromě toho podle čl. 252 druhého pododstavce SFEU generální advokát předkládá veřejně, zcela nestranně a nezávisle odůvodněná stanoviska ve věcech, které podle statutu Soudního dvora Evropské unie vyžadují jeho účast. Nejedná se tedy o stanovisko určené pro soudce nebo účastníky řízení, které by pocházelo od instituce mimo Soudní dvůr, ale o individuální, odůvodněné a veřejně vyjádřené stanovisko člena samotného orgánu. Za těchto podmínek nemůže být stanovisko generálního advokáta účastníky řízení projednáno (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. října 2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, bod 21). Soudní dvůr mimoto není vázán ani tímto stanoviskem ani důvody, na základě kterých k němu generální advokát dospěl. Nesouhlas zúčastněného se stanoviskem generálního advokáta tedy nemůže sám o sobě představovat důvod ke znovuotevření ústní části řízení, a to bez ohledu na otázky, kterými se generální advokát ve stanovisku zabýval (rozsudek ze dne 16. listopadu 2021, Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim a další, C-748/19 až C-754/19, EU:C:2021:931, bod 31 a citovaná judikatura).

42 V souladu s článkem 83 jednacího řádu nicméně Soudní dvůr může kdykoli po vyslechnutí generálního advokáta nařídit znovuotevření ústní části řízení, zejména má-li za to, že věc není dostatečně objasněna, nebo předložil-li některý z účastníků řízení po ukončení této části řízení novou skutečnost, která může mít rozhodující vliv na rozhodnutí Soudního dvora, anebo má-li být věc rozhodnuta na základě argumentu, který nebyl mezi zúčastněnými projednán.

43 V projednávané věci má však Soudní dvůr za to, že po vyslechnutí generálního advokáta má k dispozici všechny poznatky nezbytné pro vydání rozhodnutí o projednávané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. Kromě toho uvádí, že skutečnosti, kterých se EP dovolává na podporu své žádosti o znovuotevření ústní části řízení, včetně dovolávaného vnitrostátního rozhodnutí, nepředstavují nové skutečnosti, které by mohly mít vliv na rozhodnutí, které má Soudní dvůr vydat.

44 Za těchto podmínek není namístě nařídit znovuotevření ústní části řízení.

K předběžným otázkám

K první a druhé předběžné otázce

45 Podstatou první a druhé otázky předkládajícího soudu, které je třeba posoudit společně, je, zda mají být články 9 a 50 SEU, jakož i články 20 až 22 SFEU, ve spojení s dohodou o vystoupení vykládány v tom smyslu, že po vystoupení Spojeného království z Unie dne 1. února 2020 státní příslušníci tohoto státu, kteří využili své právo na pobyt v některém členském státě před koncem přechodného období, již nemají status občana Unie, ani konkrétněji, na základě čl. 20 odst. 2 písm. b) a článku 22 SFEU právo volit a být volen v obecních volbách v členském státě, v němž mají bydliště, a to i v případě, že byli rovněž zbaveni, podle práva státu, jehož jsou státními příslušníky, práva volit ve volbách pořádaných tímto posledně uvedeným státem.

46 V tomto ohledu je třeba zaprvé zdůraznit, že podmínkou občanství Unie je být státním příslušníkem členského státu.

47 Podle článku 9 SEU a čl. 20 odst. 1 SFEU totiž musí mít občané Unie státní příslušnost členského státu. Z těchto ustanovení kromě toho vyplývá, že občanství Unie doplňuje občanství členského státu a nenahrazuje jej.

48 Prostřednictvím článku 9 SEU a článku 20 SFEU tedy autoři Smluv zavedli neoddělitelnou a výlučnou propojenost mezi držením státní příslušnosti členského státu a nabytím, ale i zachováním, statusu občana Unie.

49 Právě z tohoto hlediska Soudní dvůr rozhodl, že článek 20 SFEU přiznává každé osobě, která má státní příslušnost členského státu, status občana Unie, který je podle ustálené judikatury předurčen být základním statusem státních příslušníků členských států [rozsudek ze dne 18. ledna 2022, Wiener Landesregierung (Odvolání příslibu udělení státního občanství), C-118/20, EU:C:2022:34, bod 38 a citovaná judikatura].

50 Článek 20 odst. 2 SFEU, jakož i články 21 a 22 SFEU spojují se statusem občana Unie řadu práv. Občanství Unie zejména přiznává každému občanu Unie základní a osobní právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států s výhradou omezení a podmínek stanovených ve Smlouvě o SEU a v opatřeních přijatých k jejímu provedení [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. května 2018, K. A. a další (Slučování rodin v Belgii), C-82/16, EU:C:2018:308, bod 48 a citovaná judikatura].

51 Pokud jde konkrétně o občany Unie, kteří pobývají v členském státě, jehož nejsou státními příslušníky, tato práva zahrnují na základě čl. 20 odst. 2 písm. b) SFEU a článku 22 SFEU právo volit a být volen v obecních volbách v členském státě, v němž mají bydliště, za stejných podmínek

jako státní příslušníci tohoto posledně uvedeného členského státu. Článek 40 Listiny rovněž toto právo uznává. Naproti tomu žádné z těchto ustanovení nezakotvuje uvedené právo ve prospěch státních příslušníků třetích států.

52 Jak uvádí Komise, okolnost, že jednotlivec využil právo volně se pohybovat a pobývat na území jiného členského státu, pokud byl stát, jehož je státním příslušníkem, členským státem, mu tudíž nemůže umožnit zachovat status občana Unie a soubor práv, která jsou s tímto statusem spojena na základě Smlouvy o FEU, pokud v návaznosti na vystoupení jeho státu původu z Unie nadále nemá státní příslušnost členského státu.

53 Zadruhé, pokud jde o důsledky vystoupení Spojeného království z Unie ve vztahu ke státním příslušníkům tohoto státu, je třeba uvést, že čl. 50 odst. 1 SEU stanoví, že každý členský stát se v souladu se svými ústavními předpisy může rozhodnout z Unie vystoupit. Z toho vyplývá, že dotyčný členský stát nemusí své rozhodnutí přijímat po dohodě s ostatními členskými státy ani s unijními orgány. Rozhodnutí vystoupit se řídí pouze vůlí tohoto členského státu, v souladu s jeho ústavními předpisy, a závisí tedy jen na jeho svrchované volbě (rozsudek ze dne 10. prosince 2018, Wightman a další, C-621/18, EU:C:2018:999, bod 50).

54 Jak Soudní dvůr připomněl, čl. 50 odst. 2 a 3 SEU upravuje postup, který je nutno dodržet v případě rozhodnutí o vystoupení, zahrnující zaprvé oznámení záměru vystoupení Evropské radě, zadruhé sjednání a uzavření dohody o podmínkách vystoupení s přihlédnutím k budoucím vztahům mezi dotyčným státem a Unií a zatřetí vystoupení z Unie v pravém slova smyslu ke dni vstupu této dohody v platnost, nebo nedojde-li k tomu, dva roky po oznámení Evropské radě, pokud ta po dohodě s dotyčným členským státem jednomyslně nerozhodne o prodloužení této lhůty (rozsudek ze dne 16. listopadu 2021, Governor of Cloverhill Prison a další, C-479/21 PPU, EU:C:2021:929, bod 48 a citovaná judikatura).

55 Na základě čl. 50 odst. 3 SEU tudíž přestaly být ve Spojeném království Smlouvy použitelné ke dni vstupu dohody o vystoupení v platnost, tedy ke dni 1. února 2020, takže tento stát již od tohoto data není členským státem (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 16. června 2021, Sharpston v. Rada a Zástupci vlád členských států, C-685/20 P, EU:C:2021:485, bod 53).

56 Od 1. února 2020 tedy státní příslušníci Spojeného království již nemají státní příslušnost členského státu, ale státní příslušnost třetího státu.

57 Jak přitom vyplývá z bodů 46 až 51 tohoto rozsudku, státní příslušnost členského státu je nezbytnou podmínkou pro to, aby osoba mohla nabýt a zachovat status občana Unie a požívat veškerá práva spojená s tímto statusem. Ztráta státní příslušnosti členského státu tedy vede k tomu, že dotyčná osoba automaticky pozbývá statusu občana Unie.

58 Za těchto podmínek státní příslušníci Spojeného království, kteří jsou od 1. února 2020 státními příslušníky třetího státu, pozbyli od tohoto data status občana Unie. V důsledku toho již nepožívají na základě čl. 20 odst. 2 písm. b) a článku 22 SFEU práva volit a být volen v obecních volbách v členském státě, v němž mají bydliště. V tomto ohledu je irelevantní, že státní příslušníci Spojeného království předtím využili právo na pobyt v některém členském státě.

59 Pokud jde o obavy předkládajícího soudu ohledně podle názoru tohoto soudu nepřiměřených důsledků, které zahrnuje ztráta statusu občana Unie pro takového státního příslušníka Spojeného království, jako je EP, který byl mimoto zbaven volebního práva ve Spojeném království na základě pravidla 15 let, je třeba upřesnit, že ztráta tohoto statusu, a v důsledku toho i ztráta práva volit

a být volen v obecních volbách v členském státě, v němž má tento státní příslušník bydliště, je, jak uvedl generální advokát v bodě 42 svého stanoviska, automatickým důsledkem výhradně svrchovaného rozhodnutí Spojeného království vystoupit z Evropské unie na základě čl. 50 odst. 1 SEU.

60 Pokud jde kromě toho o pravidlo 15 let, toto pravidlo vyplývá z rozhodnutí ohledně volebního práva učiněného tímto bývalým členským státem, nyní třetím státem.

61 Za těchto podmínek nemohou být příslušné orgány členských států ani soudy členských států povinny provést individuální posouzení důsledků ztráty statusu občana Unie pro dotčenou osobu s ohledem na zásadu proporcionality.

62 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že ztráta tohoto statusu, jakož i práva volit a být volen ve volbách pořádaných v členském státě, v němž má dotčená osoba bydliště, je automatickým výsledkem svrchovaného rozhodnutí přijatého bývalým členským státem na základě čl. 50 odst. 1 SEU vystoupit z Unie, a stát se tak ve vztahu k Evropské unii třetím státem. Přitom věci, v nichž Soudní dvůr zakotvil povinnost individuálního posouzení přiměřenosti důsledků ztráty občanství Unie, se týkaly zvláštních situací spadajících do unijního práva, kdy členský stát odňal státní příslušnost jednotlivci na základě legislativního opatření tohoto členského státu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. března 2019, Tjebbes a další, C-221/17, EU:C:2019:189, bod 48) nebo individuálního rozhodnutí přijatého příslušnými orgány uvedeného členského státu [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 2. března 2010, Rottmann, C-135/08, EU:C:2010:104, bod 42, a ze dne 18. ledna 2022, Wiener Landesregierung (Odvolání příslibu udělení státního občanství), C-118/20, EU:C:2022:34, bod 74]. Judikatura vycházející z těchto jednotlivých rozsudků tedy není použitelná na takovou situaci, jako je situace v původním řízení.

63 Pokud jde zatřetí o otázku, zda dohoda o vystoupení zachovává po vystoupení Spojeného království z Unie, a tudíž po vstupu této dohody v platnost dne 1. února 2020, ve prospěch státních příslušníků Spojeného království, kteří využili své právo na pobyt v některém členském státě v souladu s unijním právem před koncem přechodného období, právo volit a být volen v obecních volbách v členském státě, v němž mají své bydliště, je třeba zdůraznit, že žádné ustanovení v uvedené dohodě neumožňuje určit, že tato dohoda přiznává státním příslušníkům takové právo.

64 Je třeba zvláště uvést, že podle čtvrtého pododstavce preambule dohody o vystoupení přestalo být unijní právo jako celek ve Spojeném království použitelné, s výhradou podmínek vymezených v této dohodě, od data vstupu této dohody v platnost.

65 Pokud jde o tyto podmínky, jejichž cílem je umožnit hladký průběh vystoupení Spojeného království (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. prosince 2018, Wightman a další, C-621/18, EU:C:2018:999, bod 56), dohoda o vystoupení rozlišuje mezi dvěma obdobími.

66 Zaprvé v souladu s čl. 2 písm. e) dohody o vystoupení ve spojení s článkem 126 této dohody, tato dohoda stanoví přechodné období od 1. února do 31. prosince 2020.

67 V tomto ohledu čl. 127 odst. 1 této dohody stanoví zásadu, která je uvedena rovněž v osmém pododstavci preambule této dohody, podle níž se v přechodném období na Spojené království a ve Spojeném království použije unijní právo. Odchylně od této zásady přitom čl. 127 odst. 1 písm. b) uvedené dohody výslovně vylučuje použití na Spojené království a ve Spojeném království

čl. 20 odst. 2 písm. b) SFEU a článku 22 SFEU, jakož i článků 39 a 40 Listiny, a sice ustanovení primárního unijního práva, která se týkají práva občanů Unie volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu a v obecních volbách v členském státě, v němž mají bydliště.

68 Jak tvrdí EP, podle čl. 127 odst. 1 písm. b) dohody o vystoupení se toto vyloučení zajisté týká Spojeného království a území tohoto státu, jak je vymezeno v čl. 3 odst. 1 dohody o vystoupení, který se týká územní působností této dohody, aniž výslovně zmiňuje státní příslušníky tohoto státu. Nicméně je třeba mít za to, že se uvedené vyloučení použije rovněž na státní příslušníky Spojeného království, kteří využili své právo na pobyt v některém členském státě v souladu s unijním právem před koncem přechodného období.

69 Článek 127 odst. 1 dohody o vystoupení musí být totiž vykládán ve spojení s čl. 127 odst. 6 dohody o vystoupení.

70 Z tohoto posledně uvedeného ustanovení přitom vyplývá, že se má za to, že v rámci jejich provádění a používání členskými státy ustanovení unijního práva, která se nepoužijí na základě čl. 127 odst. 1 písm. b) této dohody, nezahrnují ve své oblasti působnosti Spojené království. Mezi tato ustanovení patří čl. 20 odst. 2 písm. b) SFEU a článek 22 SFEU, jakož i články 39 a 40 Listiny, která se týkají práva volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu, jakož i v obecních volbách. Toto právo je vyhrazeno každému občanovi Unie s bydlištěm v členském státě, jehož není státním příslušníkem, přičemž čl. 20 odst. 1 SFEU upřesňuje, že občanem Unie je „každá osoba, která má státní příslušnost členského státu“.

71 Členské státy proto již nejsou od 1. února 2020 povinny pokládat státní příslušníky Spojeného království za státní příslušníky členského státu pro účely použití čl. 20 odst. 2 písm. b) SFEU a článku 22 SFEU, jakož i článků 39 a 40 Listiny, a tudíž ani poskytnout státním příslušníkům Spojeného království s bydlištěm na jejich území právo, uznané těmito ustanoveními osobám, které měly jakožto státní příslušníci členského státu status občana Unie, volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu, jakož i v obecních volbách.

72 Výklad v rozporu s čl. 127 odst. 1 písm. b) dohody o vystoupení, který by spočíval v omezení použitelnosti této dohody pouze na území Spojeného království, a tedy pouze na občany Unie s bydlištěm v tomto státě během přechodného období, by každopádně vytvořil asymetrii mezi právy přiznanými touto dohodou státním příslušníkům Spojeného království a občanům Unie. Taková asymetrie by přitom byla v rozporu s účelem uvedeného dohody, uvedeným v šestém pododstavci preambule této dohody, a to zajistit reciproční ochranu občanům Unie a státním příslušníkům Spojeného království, kteří využili odpovídající právo na volný pohyb před koncem přechodného období.

73 Kromě toho, pokud jde o období, které začalo po skončení přechodného období dne 1. ledna 2021, dohoda o vystoupení ve své části druhé stanoví pravidla, která jsou určena k ochraně, vzájemně a za stejných podmínek, postavení občanů Unie a postavení státních příslušníků Spojeného království, uvedených v písmenech a) a b) článku 10 této dohody, kteří využili právo na volný pohyb před koncem přechodného období.

74 Účelem těchto pravidel, která se na základě čl. 185 čtvrtého pododstavce uvedené dohody použijí od konce přechodného období, je, jak je připomenuto v bodě 72 tohoto rozsudku, zajistit reciproční ochranu občanům Unie a státním příslušníkům Spojeného království uvedeným

v předchozím bodě. Uvedená pravidla se týkají, podle ustanovení článků 13 až 39 dohody o vystoupení, práv spojených s pobytem, práv pracovníků a osob samostatně výdělečně činných, odborných kvalifikací a koordinace systémů sociálního zabezpečení.

75 Nicméně, stejně jako je uvedeno v čl. 127 odst. 1 písm. b) této dohody o vystoupení ohledně přechodného období, mezi právy, která jsou konkrétně stanovena v části druhé této dohody, není obsaženo právo volit a být volen v obecních volbách v členském státě bydliště státních příslušníků Spojeného království, kteří využili své právo na pobyt v některém členském státě Unie před koncem přechodného období a dále v tomto členském státě pobývají i po skončení přechodného období.

76 V této souvislosti je mimoto třeba upřesnit, že zákaz, stanovený v článku 12 dohody o vystoupení, diskriminace na základě státní příslušnosti ve smyslu čl. 18 prvního pododstavce SFEU, v hostitelském státě ve smyslu čl. 9 písm. c) této dohody a ve státě výkonu práce, jak je definován v čl. 9 písm. d) této dohody, pokud jde o osoby uvedené v článku 10 uvedené dohody, se na základě samotného znění tohoto článku 12 vztahuje na část druhou téže dohody.

77 Právo volit a být volen v obecních volbách v členském státě bydliště státních příslušníků Spojeného království uvedených v čl. 10 písm. b) dohody o vystoupení však nespadá do oblasti působnosti části druhé této dohody. Státní příslušník Spojeného království, jako je EP, který využil své právo na pobyt v některém členském státě v souladu s právem Unie před koncem přechodného období a dále v tomto členském státě pobývá i po skončení přechodného období, se tak nemůže užitečně dovolávat tohoto zákazu diskriminace s cílem domoci se práva volit a být volen v obecních volbách v tomto státě bydliště, jehož pozbyl v důsledku svrchovaného rozhodnutí Spojeného království vystoupit z Unie.

78 V návaznosti na výše uvedené úvahy je třeba rovněž připomenout, pokud jde o čl. 18 první pododstavec SFEU, že toto ustanovení se nepoužije v případě případného rozdílného zacházení mezi státními příslušníky členských států a státními příslušníky třetích států (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. dubna 2020, Ruska Federacija, C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, bod 40 a citovaná judikatura).

79 Stejně tak, pokud jde o článek 21 SFEU, je třeba připomenout, že tento článek v odstavci 1 stanoví, že každý občan Unie má právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, a že se použije, jak vyplývá z čl. 20 odst. 1 SFEU, na každou osobu, která má státní příslušnost členského státu, takže ani tento článek se nevztahuje na státního občana třetího státu (rozsudek ze dne 2. dubna 2020, Ruska Federacija, C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, bod 41).

80 Přestože byly čl. 18 první pododstavec SFEU a čl. 21 první pododstavec SFEU na základě dohody o vystoupení použitelné během přechodného období i po jeho skončení, tato ustanovení nelze, neboť jinak by došlo k porušení znění čl. 20 odst. 2 písm. b) SFEU a článku 22 SFEU, článku 40 Listiny a ustanovení dohody o vystoupení, vykládat v tom smyslu, že přiznávají rovněž státním příslušníkům Spojeného království, kteří již nemají státní příslušnost členského státu, právo volit a být volen v obecních volbách pořádaných v členském státě bydliště.

81 Tudíž čl. 18 první pododstavec SFEU a čl. 21 první pododstavec SFEU nelze vykládat v tom smyslu, že ukládají členským státům povinnost, aby i po 1. únoru 2020 nadále přiznávaly státním příslušníkům Spojeného království, kteří pobývají na jejich území, právo volit a být volen v obecních volbách pořádaných na tomto území, které přiznávají občanům Unie.

82 Tímto výkladem není dotčena možnost členských států přiznat za podmínek, které stanoví ve svém vnitrostátním právu, právo volit a být volen státním příslušníkům třetích států, kteří pobývají na jejich území.

83 S ohledem na veškeré výše uvedené úvahy je třeba na první a druhou otázku odpovědět tak, že články 9 a 50 SEU, jakož i články 20 až 22 SFEU, ve spojení s dohodou o vystoupení, musí být vykládány v tom smyslu, že od vystoupení Spojeného království z Unie dne 1. února 2020 státní příslušníci tohoto státu, kteří využili své právo na pobyt v některém členském státě před koncem přechodného období, již nemají status občana Unie, ani konkrétněji na základě čl. 20 odst. 2 písm. b) SFEU a článku 22 SFEU právo volit a být volen v obecních volbách v členském státě, v němž mají bydliště, a to i v případě, že byli rovněž zbaveni podle práva státu, jehož jsou státními příslušníky, práva volit ve volbách pořádaných tímto posledně uvedeným státem.

K třetí a čtvrté otázce

84 Vzhledem k tomu, že se třetí a čtvrtá otázka týkají platnosti dohody o vystoupení, je třeba připomenout, že Soudní dvůr má v rámci jak žaloby na neplatnost, tak i řízení o žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce pravomoc posuzovat, zda je mezinárodní dohoda uzavřená Unií slučitelná se Smlouvami a s pravidly mezinárodního práva, které v souladu se Smlouvami Unii zavazují (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. února 2018, Western Sahara Campaign UK, C-266/16, EU:C:2018:118, bod 48 a citovaná judikatura).

85 Je-li přitom Soudnímu dvoru tak jako v projednávané věci předložena žádost o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se platnosti mezinárodní dohody uzavřené Unií, musí být tato žádost chápána tak, že se týká unijního aktu, kterým bylo uzavření této mezinárodní dohody schváleno. Tento přezkum platnosti, jejž má Soudní dvůr provést, se nicméně může týkat legality tohoto aktu z hlediska samotného obsahu předmětné mezinárodní dohody (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. února 2018, Western Sahara Campaign UK, C-266/16, EU:C:2018:118, body 50 a 51).

86 Uzavření dohody o vystoupení bylo schváleno rozhodnutím 2020/135.

87 Je třeba rovněž připomenout, že týkají-li se předběžné otázky předložené vnitrostátním soudem na jeho vlastní odpovědnost platnosti pravidla unijního práva, je Soudní dvůr v zásadě povinen o nich rozhodnout, ledaže by mimo jiné nebyly dodrženy požadavky na obsah žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, které jsou uvedeny v článku 94 jednacího řádu Soudního dvora, je zjevné, že výklad nebo posouzení platnosti takového pravidla nemají žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení nebo by se jednalo o hypotetický problém (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. června 2019, P. M. a další, C-264/18, EU:C:2019:472, body 14 a 15).

88 Tak je tomu přitom v projednávané věci, pokud se předkládající soud táže Soudního dvora ohledně platnosti rozhodnutí 2020/135 v rozsahu, v němž dohoda o vystoupení nepřiznává občanům Unie, kteří využili své právo na pobyt ve Spojeném království před koncem přechodného období, právo volit a být volen v obecních volbách v tomto státě, neboť tato situace nemá žádný vztah k situaci dotčené v původním řízení. Stejně tak článek 39 Listiny, který se týká práva volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu, nemá žádný význam pro poskytnutí odpovědi na třetí a čtvrtou otázku, jelikož se tyto otázky týkají práva volit a být volen v obecních volbách.

89 Proto je třeba na tyto dvě otázky odpovědět pouze potud, pokud se týkají platnosti rozhodnutí 2020/135, a to v rozsahu, v němž dohoda o vystoupení nepřiznává státním příslušníkům Spojeného království, kteří využili své právo na pobyt v některém členském státě před koncem přechodného období, právo volit a být volen v obecních volbách v jejich státě bydliště.

90 Za těchto podmínek je třeba se domnívat, že podstatou třetí a čtvrté otázky předkládajícího soudu, které je třeba posoudit společně, je, zda s ohledem na článek 9 SEU, články 18, 20 a 21 SFEU, jakož i na článek 40 Listiny a zásadu proporcionality je rozhodnutí 2020/135 stiženo neplatností v rozsahu, v němž dohoda o vystoupení nepřiznává státním příslušníkům Spojeného království, kteří využili své právo na pobyt v některém členském státě před koncem přechodného období, právo volit a být volen v obecních volbách v jejich státě bydliště.

91 V tomto ohledu, pokud jde zaprvé o přezkum platnosti rozhodnutí 2020/135 s ohledem na článek 9 SEU, články 18, 20 až 22 SFEU, jakož i na článek 40 Listiny, v bodech 55 až 58 tohoto rozsudku bylo uvedeno, že v návaznosti na svrchované rozhodnutí Spojeného království o vystoupení z Unie na základě čl. 50 odst. 1 SEU přestaly být na základě čl. 50 odst. 3 SEU ve Spojeném království Smlouvy použitelné ke dni vstupu dohody o vystoupení v platnost, tedy ke dni 1. února 2020, takže státní příslušníci tohoto státu již od tohoto data nemají státní příslušnost členského státu, ale státní příslušnost třetího státu. Z toho vyplývá, že od uvedeného data již nejsou občany Unie.

92 Jak přitom vyplývá z bodů 46 až 51 tohoto rozsudku, pouze občané Unie se mohou domáhat na základě čl. 20 odst. 2 písm. b) SFEU, článku 22 SFEU a článku 40 Listiny práva volit v obecních volbách v členském státě, v němž mají bydliště.

93 Za těchto podmínek nelze mít za to, že rozhodnutí 2020/135 je v rozporu s článkem 9 SEU, články 20 a 22 SFEU, jakož i s článkem 40 Listiny v rozsahu, v němž dohoda o vystoupení, která byla tímto rozhodnutím schválena, nepřiznává státním příslušníkům tohoto bývalého členského státu, nyní třetího státu, kteří využili své právo na pobyt v některém členském státě před koncem přechodného období, právo volit a být volen v obecních volbách v členském státě, v němž mají bydliště.

94 Totéž platí ohledně článků 18 a 21 SFEU.

95 Pokud jde o článek 18 SFEU, z úvah uvedených výše v bodech 78 až 81 tohoto rozsudku vyplývá, že rozdílné zacházení, které vyplývá z dohody o vystoupení schválené tímto rozhodnutím, mezi státními příslušníky Spojeného království s bydlištěm v některém členském státě, kteří již nemají od 1. února 2020 právo volit a být volen v obecních volbách v členském státě, v němž mají bydliště, a občany Unie, kteří takové právo mají, nepředstavuje diskriminaci na základě státní příslušnosti ve smyslu čl. 18 prvního pododstavce SFEU.

96 Pokud jde o článek 21 SFEU, z úvah uvedených výše v bodech 79 až 82 tohoto rozsudku vyplývá, že volba, která vyplývá z dohody o vystoupení schválené tímto rozhodnutím, nezachovat po 1. únoru 2020 pro státní příslušníky Spojeného království s bydlištěm v některém členském státě právo volit a být volen v obecních volbách v tomto členském státě, nepředstavuje porušení odstavce 1 tohoto článku.

97 Z toho vyplývá, že nelze mít za to, že rozhodnutí 2020/135 je v rozporu s články 18 a 21 SFEU z důvodu, že dohoda o vystoupení, která byla tímto rozhodnutím schválena, nestanoví právo volit a být volen v obecních volbách pořádaných na území členských států ve prospěch státních příslušníků Spojeného království, kteří mají nadále bydliště na tomto území po 1. únoru 2020.

98 Pokud jde zadruhé o přezkum platnosti rozhodnutí 2020/135 s ohledem na zásadu proporcionality, je třeba zdůraznit, že žádný údaj ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, neumožňuje se domnívat, že Unie jakožto smluvní strana dohody o vystoupení překročila meze její posuzovací pravomoci při řízení vnějších vztahů tím, že nepožadovala, aby obecně v této dohodě nebo konkrétně v článku 127 této dohody bylo stanoveno právo volit a být volen v obecních volbách v členském státě bydliště ve prospěch státních příslušníků Spojeného království, kteří využili své právo na pobyt v některém členském státě před koncem přechodného období.

99 V tomto ohledu mají orgány Unie k dispozici široký prostor pro politické rozhodování při řízení vnějších vztahů (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. prosince 2016, Swiss International Air Lines, C-272/15, EU:C:2016:993, bod 24). Při výkonu svých pravomocí v této oblasti mohou tyto orgány uzavřít mezinárodní dohody založené zejména na zásadě vzájemnosti a vzájemných výhod. Tyto orgány tedy nejsou povinny jednostranně přiznat státním příslušníkům třetích zemí taková práva jako je právo volit a být volen v obecních volbách v členském státě bydliště, které je ostatně vyhrazeno pouze občanům Unie na základě čl. 20 odst. 2 písm. b) SFEU a článku 22 SFEU, jakož i článku 40 Listiny.

100 Za těchto podmínek nelze Radě vytýkat, že rozhodnutím 2020/135 schválila dohodu o vystoupení, třebaže tato dohoda nepřiznává státním příslušníkům Spojeného království právo volit a být volen v obecních volbách v členském státě, v němž mají bydliště, ať již během přechodného období nebo po jeho skončení.

101 Zatřetí, pokud jde o okolnost, uvedenou předkládajícím soudem, že někteří státní příslušníci Spojeného království, jako je EP, kteří využili své právo na pobyt v některém členském státě v souladu s unijním právem před koncem přechodného období, byli zbavení jejich práva volit ve Spojeném království na základě pravidla 15 let, je třeba uvést, že tato okolnost vychází výhradně z ustanovení práva třetího státu, a nikoliv z unijního práva. Tato okolnost tudíž není relevantní pro účely posouzení platnosti rozhodnutí 2020/135.

102 Z toho vyplývá, že při přezkumu třetí a čtvrté otázky nebyla zjištěna žádná skutečnost, která by mohla mít dopad na platnost rozhodnutí 2020/135.

K nákladům řízení

103 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

1) **Články 9 a 50 SEU, jakož i články 20 až 22 SFEU, ve spojení s dohodou o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii, která byla přijata dne 17. října 2019 a vstoupila v platnost dne 1. února 2020, musí být vykládány v tom smyslu, že od vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie dne 1. února 2020 již nemají státní příslušníci tohoto státu, kteří využili své právo na pobyt v některém členském státě před koncem přechodného období, status občana Unie, ani konkrétněji na základě čl. 20 odst. 2 písm. b) SFEU a článku 22 SFEU právo volit a být volen v obecních volbách v členském státě, v němž mají bydliště, a to i v případě, že byli rovněž zbaveni na základě práva státu, jehož jsou státními příslušníky, práva volit ve volbách pořádaných tímto posledně uvedeným státem.**

2) **Při přezkumu třetí a čtvrté předběžné otázky nebyla zjištěna žádná skutečnost, která by mohla mít dopad na platnost rozhodnutí Rady (EU) 2020/135 ze dne 30. ledna 2020 o uzavření Dohody o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii.**

Podpisy